2012. november 3–4., hétvége • LXX. évfolyam • 257. szám, 20+12 oldal • 245 forint, előfizetőknek 141 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Államosítanának az időjárás-előrejelzést, kell a pénz az OMSZ finanszírozására

- Monopolhelyzetet teremtő törvényjavaslat, minden szakmai egyeztetés nélkül.
- Félő, hogy kiszorulhatnak a piacról a magánmeteorológusok. **Az ügy →4**

KOSZTÜM, BLÉZER, KIEGÉSZÍTŐ ÉS EGY SÁL

Rivalda →20

Plazmadonáció Húszeurós bécsi fejpénz

Eladó a magyar vér

Hajba Ferenc

Az éjszakai bárok kifogyhatatlan szórólapjai mellett a győri sétálóutcán megjelentek a vérplazmadonorokat és szervezőiket kereső, Ausztriába csábító prospektusok. Sopronban, Szombathelyen is diákok osztogatják a járókelőknek a bántóan magyartalan reklámokat. A reklámanyagra utólag ráragasztott matrica szerint: „Kérjük internetes bejelentkezésüket a magyar nyelv miatt fennálló problema elkerülése érdekében.” A nyugati határvidéken élő emberek persze így is tudják, miről van szó. Az érintettek becslése szerint évek óta közel ezer ember jár ki hetente vérplazmát adni Bécs környékére. Először alkalmanként 15, ma már 20 eurót fizetnek nekik, az ötödik alkalom után újabb juttatás jár.

A pénzt nem a vérplazmáért kapják, hiszen annak az Európai Unió szabályai szerint nincs, nem is lehet piaci ára. Az utazási költséget, a kiesett időt viszont megtéríthetik a donoroknak. Az első, két-három évvel ezelőtti nekibuzdulás után az utazási kedv némileg lecsengett, az egyik szervező cég honlapján szünetelteti is a kirándulással összekötött buszos vérplazmaadó túrákat. Korábban a főváros pályaudvarairól indultak a járatok, amelyek megálltak Tatabányán, Győrben, Mosonmagyaróváron vagy Sopronban, ott is összegyűjtötték a jelentkezőket. A magyar iroda persze pénzt kért az utaztatásért, a szervezői munkájáért pedig az osztrák plazmaközpont fizetett neki.

Újabban kisebb csoportok mennek, egy-egy autónyi ember vág az útnak. Aki már többször is odanyújtotta a karját a bécsi plazmaközpont többnyire magyar személyzetének, abból előbb-utóbb szervező is lesz. Minden új donorért harminc euró üti a szervező markát, feltéve, ha az újonc legalább három alkalommal ad plazmát. A szervezők egyike – Győr-Moson-Sopron megyében élő diplomás, ám állástalan fiatalember – úgy számol: amennyiben havonta négyszer donor lesz, s szervez tíz új embert, akkor 380 adómentes eurót keres. Általában egyetemistákat, pályakezdő munkanélkülieket tud rávenni a plazmaadásra.

Egészséges felnőtt nőtől – kivéve a szülés utáni fél évet – és férfitől egyéként hetente vehetnek vérplazmát, melyet az emberi szervezet 72 órán belül pótol. A plazma fehérjékből áll, fontos gyógyszerek alapanyaga. Egy donor évente összesen legfeljebb 33 liter plazmát adhat. Bécsben megvizsgálják a jelentkezőket, első alkalommal nem is adhatnak vért, de a húsz eurót megkapják.

Plazmaferezis-központok Magyarországon is működnek, kettő a fővárosban, egy Debrecenben, ezek ugyanahhoz a cégcsoporthoz tartoznak. A kiesett időt és az útiköltséget megtérítik a plazmaadóknak, de magyar árakon: egy-kétezer forinthoz juthatnak a jelentkezők. *Dr. Grosschmid Sándor*, a budapesti Alsó erdősor utcai központ vezető főorvosa szerint naponta átlagosan hetvenen jelentkeznek náluk, kialakult egy megbízható, segítőkész kör. A főorvos nem tart attól, hogy az osztrákok ajánlata miatt hiány alakulhat ki vérplazmából. Az ország keleti feléből és a fővárosból sem éri meg Bécsbe utazni a húsz euróért, ez legfeljebb közvetlenül a határ mentén élők számára jelenthet vonzerőt. A Győri Regionális Vérellátó Központ igazgatója, *dr. Vörös Katalin* sem tapasztalja, hogy véradóik átpártoltak volna az osztrákokhoz. A vöröskereszt Győr-Moson-Sopron megyei igazgatója, *Borbélyné Nagy Ágnes* szerint a határ innenső oldalán évente 30 ezer ember ad vért ebben a térségben. Egyikük sem „megélhetési véradó”.

Az Ausztriába átjáró fiatalok közül hárommal találkoztam. Az egyik egyetemista lány a tandíjára szeretné költeni a pénzt. Az idén csak költségtérítéses szakon tudja folytatni az egyetemet, a szülei nem képesek érdemben támogatni. Délutánonként egyébként is Ausztriába jár dolgozni. Barátnője jobb módú családba született, s amikor édesanyja megtudta, hogy plazmát ad Ausztriában, megemelte a havi zsebpénzét, de a lány nem akar kilógni a társaságból. Egy fiú szervező haverját akarja hozzásegíteni a „fejpénzhez”. Valamennyien úgy gondolják, hogy rövidesen kialakul a megélhetési véradók és szervezőik köre a pályakezdő fiatalok és a tanulók között. – A másik csapatban van egy srác, elborultan politizál, a zsebszerződések, az osztrákok földszerzése elleni harc egyik pártkatonája, de a vérét azért kiviszi Ausztriába – mondja érzelemmentesen az egyik lány.

Hajnali lerohanás halottak napján

Szoborállításra hivatkozva erőszakkal távolították el péntek hajnalban a közmédia Kunigunda útjai székháza elől a főbejáratnál csaknem egy éve demonstrálókat. Harminc-negyven biztonsági ember fél ötkor vonszolta ki az utcára a sátorban alvó tüntetőket. A hír hallatán villámtüntetés alakult ki, amelyen több ellenzéki párt politikusai is támogatásukról biztosították Nagy Navarró Balázst (képünkön) és társait. →5 FOTÓ: MÓRICZ SIMON

ÖTÖDIK HASÁB

Attak

Halottak napján hajnalban gorillákat küldtek pár békés tiltakozóra. Az ötletgazda alighanem elégedetten mosolygott, amint emeleti ablakából lenézett az MTVA székháza előtt lökdösődő biztonsági emberekre: igazán ravaszul találták ki az akciót. Többnapos munkaszünet idején, részben egyházi, részben kegyeleti ünnepen csaptak le a közmédia elfoglalása miatt lassan egy esztendeje demonstrálókra. Nyilván abban a hiszemben, hogy most senki sem figyel oda, és végleg ki tudják szorítani a Kunigunda útjáról az ellenvélemény képviselőit, miután az MTV-nek – és hamarosan a rádiónak meg az MTI-nek is – helyet adó épületből már sikeresen eltávolították az ellenkezésre hajlamosakat, de még a csupán szakmai hitelességre törekvőket is.

A demonstrálók senkit nem zavartak, a hírhamisítás odabenn háborítatlanul folyhatott tovább, ám puszta jelenlétük is idegesítette a médiahatalom gyakorlóit: emlékeztette őket arra, hogy mit tettek a közmédiával, nap mint nap eszükbe juttatta az erőszakot. Úgyhogy elkövettek még egyet. Az eszköztárukból ugyanis hiányzik minden más. Nem képesek az empátiára, nem tudnak tárgyalni, és nem hajlandók megfontolni a kompromisszumos megoldások előnyeit. Azt hiszik, az őket állásukba helyező politikai és gazdasági erő most már mindig meg tudja védeni vazallusait, aki 2010 óta az utcára szorult, az most már mindig ott is marad, és pláne: annyit is ér. A kormánynak, a Fidesznek azonban tudnia kell, hogy a magyar média elleni attak sokkal nagyobb kárt okoz a társadalomnak és az országnak, mint amekkora hasznot hajthatna – ha egyáltalán – a pillanatnyilag a csúcson lévőknek. Sőt saját renoméjukat, saját esélyeiket rontják vele, saját céljaiktól kerülnek távolabb miatta. *(A szerk.)*

Vélemény

Színvallás

Az IMF végre egyértelműen üzent, hogy nem kér a rá osztott bohócszerepből – írja Kriván Bence. →11

Egyik legszabályosabb

Megyesi Gusztáv arra kéri a lakosságot, hogy ne szapulja állandóan a BKK-t. →11

Az egyszerűségért és mert tréfás kedvünkben vagyunk, tegyünk úgy, mintha a Nemzeti Színház új főigazgatójának személye pályázaton dőlne el – írja Koltai Tamás. **Hétvége →2–3**

Kétszer kettő: szabadságról, egyenlőségről, Európáról

Bal- és jobboldalról, eszmékről, valamint politikai realitásokról vitázik az új generáció: Békés Márton, Böcskei Balázs, Megadja Gábor, valamint Sebők Miklós. →12–13

BAJBAN A GYULAI HÚSKOMBINÁT

Napjai lehetnek hátra a Gyulai Húskombinátnak. A gyár ugyan még működik, de sok dolgozót kényszerszabadságra küldtek, nem tudják fizetni az alapanyagokat, és megérkezett a felszámolóbiztos is. A kormány többször ígérte, de mégsem menti meg a vállalatot. →7

FOTÓ: MÓRICZ SIMON

9 770237 377060 12257